Sprawozdanie z realizacji
Programu
oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych
dla osób stosujących przemoc domową
na terenie Gminy Miasta Radomia
na lata 2024– 2030
za 2024 rok

Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2024– 2030 został przyjęty do realizacji uchwałą Nr CXII/1086/2024 Rady Miejskiej w dniu 25 marca 2024 roku. Program stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej, jaki funkcjonuje na terenie Gminy Miasta Radomia. Jego zadaniem jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. Realizacja Programu jest zadaniem zleconym samorządowi powiatu. Delegację do jego opracowania stanowi art. 6 ust. 4 pkt 2 *ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.* Program został opracowany z uwzględnieniem wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Program spełnia wymogi określone w *Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 06.07.2006 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy domowej, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych* i jest spójny z zapisami następujących dokumentów programowych:

- *Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na 2024 rok,*
- *Programem przeciwdziałania przemocy w domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Miasta Radom na 2024 rok.*

Wszelkiego rodzaju działania, które zostały zaplanowane w Programie wobec osoby stosującej przemoc domową są podporządkowane przede wszystkim zasadzie ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne przyczyniają się więc do zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową, a w konsekwencji powstrzymania i zakończenia przemocy oraz zwiększenia poczucia odpowiedzialności tych osób za własne czyny, nabycia zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i prawidłowego współżycia w rodzinie. Program przyczynia się również do wzmocnienia współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Podstawowym założeniem Programu jest przekonanie, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowalnym, którego nic nie usprawiedliwia. Działania edukacyjne i korygujące postawę osoby stosującej przemoc domową powinny trwale zmieniać jej świadomość w odniesieniu do zjawiska przemocy oraz jej skutków fizycznych, psychologicznych i prawnych. Systematyczna edukacja w zakresie konsekwencji prawnych stosowanej przemocy oraz modelowanie stylu myślenia sprawcy są szczególnie skuteczne w powstrzymywaniu się od przemocy. Stosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową pozwala na redukcję agresji, kształtowanie umiejętności komunikacji, budowanie relacji partnerskich opartych na szacunku wobec bliskich oraz radzenie sobie z własną złością i agresją.

Niniejsze sprawozdanie stanowi wynik monitoringu ***Programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2024 - 2030*** za okres od stycznia 2024 roku do grudnia 2024 roku.

I. Założenia Programu

Cel główny Programu zakłada powstrzymanie się osób stosujących przemoc i zakończenie przemocy domowej. Jest on realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed jej dalszym stosowaniem ,

- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy domowej,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc faktu jej stosowania;
- zdobycie i podniesienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej,
- zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- uzyskiwanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Realizatorem Programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową jest Urząd Miejski w Radomiu jako organ administrujący, kontrolujący i monitorujący Program. Partnerami w realizacji są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu
- Komenda Miejska Policji w Radomiu
- Prokuratura Rejonowa w Radomiu
- Sąd Rejonowy w Radomiu
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujące Orzeczenia w Sprawach Karnych
- Areszt Śledczy w Radomiu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Organizacje pozarządowe.

Program skierowany jest do osób dorosłych, które identyfikują się z problemem przemocy i wykazują motywację do udziału w terapii. Są to:

- osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy, odbywające karę pozbawienia wolności albo osoby, wobec których Sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym,
- osoby stosujące przemoc, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno- edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie terapii podstawowej,
- osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłosiły się do uczestnictwa w Programie korekcyjno – edukacyjnym.

W Programie zaplanowano realizację edycji w systemie zamkniętym, bez możliwości dołączania nowych osób. Praca ze sprawcami ma charakter grupowy (grupa stanowi od 10 do 15 osób). Przewidziano również możliwość spotkań indywidualnych z osobami stosującymi przemoc domową, przy jednoczesnym założeniu, że dominującą formą będą działania grupowe. Łączny czas Programu obejmuje nie mniej niż 60 - 120 godzin zajęć, zaś przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie są dłuższe niż tydzień. Zajęcia grupowe podzielono na bloki tematyczne. Zakres merytoryczny Programu koncentruje się wokół następujących elementów:

kolejnymi zajęciami nie będą dłuższe niż tydzień. Zajęcia grupowe podzielono

- **edukacji** – dostarczanie uczestnikom informacji, które pomogą im zrozumieć dynamikę przemocy w kontekście procesów uczenia się społeczno – kulturowego i socjalizacji w roli męskiej,

- **rozpoznawania i zmiany systemu przekonań i postaw osobistych** – program tworzy okazję do badania osobistego systemu przekonań, postaw i emocji, które inicjują i wzmacniają stosowanie przez nich przemocy,
- **zmian behawioralno – poznawczych** – uczestnicy zaangażowani w proces zmiany postaw i zachowań otrzymują możliwość ćwiczenia nowych i konstruktywnych form myślenia i reagowania. Powyższe służy kontroli zachowań szkodliwych oraz sprzyjających odpowiedzialnemu podejmowaniu decyzji w sytuacjach konfliktowych a także utrzymywaniu egalitarnych relacji międzyludzkich .

II. Realizacja programu

W 2024 roku na terenie Gminy Miasta Radomia odbyła się jedna edycja programu zajęć korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc pt. „Stop Przemocy edycja II". Gmina Miasta Radomia w 2024 roku prowadzenie Programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie powierzyła osobom fizycznym tj. Pani Teresie Radosz i Pani Monice Rajchel. Do Programu przystąpiło 8 osób. W ramach Programu odbyło się 10 sesji grupowych w łącznym wymiarze 40 godzin oraz 40 godzin konsultacji indywidualnych. Spotkania obywały się X Liceum Ogólnokształcącym przy ulicy Prażmowskiego 37 w Radomiu.

Działania wobec osób stosujących przemoc były podejmowane przez partnerów w następującym zakresie:

1. Komenda Miejska Policji w Radomiu

W 2024 roku w odbywających się grupach diagnostyczno - pomocowych udział brali dzielnicowi, którzy prowadzili rozmowy dyscyplinujące z osobami stosującymi przemoc domową. Ponadto przedstawiciele Policji realizowali przydzielone im zadania, monitorowali sytuację w rodzinie, rozmawiali z osobami stosującymi przemoc informując o odpowiedzialności karnej. Wskazać należy, że Policja posiada uprawnienia polegające na wydaniu nakazu natychmiastowego opuszczeniu wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub/i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby, która swoim zachowaniem stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia innej osoby.

Ponadto funkcjonariusze Policji posiadają uprawnienia polegające na możliwości zastosowania wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy oraz zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy i przebywania na tym terenie. Przedmiotowe rozwiązania mają na celu stworzenie skutecznego systemu ochrony osób dotkniętych przemocą domową oraz szybkie izolowanie osób stosujących przemoc.

W minionym roku na terenie Miasta Radomia funkcjonariusze Policji 107 razy zastosowali powyższe środki. Do ich złamania doszło 29 razy.

W 2024 roku policjanci brali udział w kampanii „Biała Wstążka" mającej na celu zatrzymanie przemocy wobec kobiet. Akcja zorganizowana została przez mężczyzn sprzeciwiających się przemocy wobec kobiet. Ogólne założenia międzynarodowej kampanii to:

- zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy domowej,
- zachęcenie do mówienia o problemie przemocy,
- kształtowanie postaw krytycznych wobec zjawiska przemocy,
- edukacja młodych ludzi, przede wszystkim mężczyzn w zakresie konstruktywnych sposobów wywierania wpływu i rozwiązywania konfliktów,

- kształtowanie nowego pokolenia żyjącego bez przemocy, z szacunkiem i w zgodzie z innymi.

2. Prokuratura Rejonowa Radom – Wschód i Prokuratura Rejonowa Radom – Zachód

Realizując ustawowe zapisy podejmowano zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w prowadzonych 153 postępowaniach o przestępstwa z art. 207 k.k.. Ponadto w stosunku do osób stosujących przemoc domową zastosowane zostały środki zapobiegawcze w postaci:

- tymczasowego aresztowania - w 3 postępowaniach,
- dozoru policji - w 23 postępowaniach,
- nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzony- w 14 postępowaniach,
- zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego - w 16 postępowaniach,
- zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym - w 17 postępowaniach.

W ramach działalności pozakarnej, do Sądu Rodzinnego, w oparciu o przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego skierowano:

- 19 wniosków o pozbawienie władzy rodzicielskiej (przeprowadzono 78 postępowań),
- 4 pozwy o podwyższenie alimentów (przeprowadzono 29 postępowań).

Ponadto w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku, przeprowadzono 34 postępowania i skierowano 3 wnioski do Sądu o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Prokuratury Rejonowe, w ramach współpracy, udostępniają dane teleadresowe osób prowadzących Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a także dane z zakresu realizowanych przez nie oddziaływań, Prezydentowi Miasta Radomia, który z kolei przekazuje je do jednostek sobie podległych.

3. Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych

Kuratorzy zawodowi podejmowali działania w ramach realizacji Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Miasta na lata 2024-2030 poprzez:

- współpracę z osobami, które prowadzą Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie Miasta Radomia mającą na celu wymianę informacji dot. terminów realizacji Programu,
- kierowanie do Programu osób, wobec których Sąd orzekł obowiązek probacyjny uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub skazanych za przestępstwa przemocy wobec najbliższych,
- monitorowanie przebiegu uczestnictwa poprzez wymianę informacji z osobami prowadzącymi Program,
- występowanie do Sądu z wnioskami w przedmiocie ustanowienia obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych.

4. Areszt Śledczy w Radomiu

W okresie od stycznia 2024 roku do grudnia 2024 roku w Areszcie Śledczym w Radomiu w ramach Programów edukacyjno – korekcyjnych zrealizowano trzy programy specjalistyczne oparte na modelu Duluth – Stop przemocy II szansa. W trzech edycjach programu uczestniczyło łącznie 22 skazanych, z czego program ukończyło 21 osób.

***5.* Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu**

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób stosujących przemoc podejmowała następujące działania:

- 88 osób zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego,
- 139 osób skierowano na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- biegłe sądowe wydały 66 opinii w sprawie uzależnienia,
- skierowano 93 wnioski do Sądu, w tym w 13 przypadkach wystąpiono do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu o wgląd w sytuację rodziny,

- skierowano 80 wniosków do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.

6.Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu realizował na terenie Radomia zadania związane z obszarem przemocy domowej. W ramach swoich statutowych działań świadczył osobom doznającym przemocy domowej pomoc ukierunkowaną na zmianę zachowań, postaw, prowadzącą do poprawy sytuacji życiowej a w konsekwencji ustania przemocy. Prowadzona interwencja kryzysowa obejmowała działalność ambulatoryjną i hostelową, prowadzono specjalistyczne poradnictwo, terapię, mediację. Natomiast w stosunku do osób stosujących przemoc domową działania Ośrodka polegały na:

- informowaniu o konsekwencjach działań przemocowych,
- informowaniu organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Radomiu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny,
- kierowaniu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków, celem podjęcia leczenia odwykowego przez osoby stosujące przemoc.

7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu zajmuje się obsługą administracyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia. Zgodnie z Regulaminem Zespołu Interdyscyplinarnego przy Zespole Przeciwdziałania Przemocy funkcjonowały stałe grupy diagnostyczno – pomocowe, w skład których wchodzili pracownicy socjalni, psychologowie, dzielnicowi, przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele oświaty, służby zdrowia, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych instytucji, specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" osoby stosujące przemoc domową wzywane były na posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej. W 2024 roku odbyło się 1493 spotkania grup, podczas których zostało wypełnionych 529 formularzy „Niebieska Karta – D", odnoszących się do osób stosujących przemoc domową. Podczas spotkań, osoby stosujące przemoc były pouczane o konsekwencjach prawnych wynikających ze stosowania przemocy wobec osób najbliższych, a także byli zobowiązywani do podjęcia leczenia odwykowego, czy też udziału w Programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

8. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

W 2024 roku Poradnia przyjęła na terapię 1085 pacjentów uzależnionych i 316 osób współuzależnionych. Udzielono 669 porad lekarskich, 55 konsultacji psychologicznych, a także 9097 porad udzielonych przez terapeutę leczenia uzależnień. Poradnia realizowała programy terapii dotyczące osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy podczas sesji indywidualnych oraz grupowych.

Podsumowanie

Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który funkcjonuje na terenie Gminy Miasta Radomia. Wyłącznie podejmowanie kompleksowych działań wobec osób dotkniętych przemocą, a więc zarówno wobec osób jej doznających, jak również osób stosujących przemoc, daje możliwość skutecznego oddziaływania, a w konsekwencji prowadzi do wyeliminowania przemocy i jej skutków.

Stosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc pozwala na redukcję agresji, kształtowanie umiejętności komunikacji, budowanie relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz nabywanie umiejętności radzenia sobie z własną złością i agresją. Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych jest zatem niezbędny w podejmowaniu działań, mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym.